1100 éve Európában, 20 éve az unióban – A nemzeti könyvtár kilenc vármegyében

2024/10/17

Az év végéig tartó programsorozatban augusztus és szeptember során kilenc vármegyében rendeztük meg irodalmi előadásainkat összesen 850 fős közönségünknek.

Az év végéig tartó programsorozatban augusztus és szeptember során kilenc vármegyében rendeztük meg irodalmi előadásainkat összesen 850 fős közönségünknek.

[1]

A Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ Országos Széchényi Könyvtár (MNMKK OSZK) hazánk európai uniós elnökségének időszakában a Kulturális és Innovációs Minisztérium, valamint a Nemzeti Kulturális Alap által támogatott, *1100 éve Európában, 20 éve az Unióban* című programsorozatban tizenkilenc vármegyében jelenik meg **három témát felölelő interaktív rendezvényeivel**. Mivel az MNMKK OSZK gyűjteményének ritkaságaiban (kéziratok, régi könyvek, kották stb.) rejlő ismeretek a legkönnyebben értő tolmácsolásban találhatnak utat a közönséghez, a megvalósításhoz segítségül hívtuk a művészetet és a művészeket, akik a nemzeti könyvtár nagyköveteiként hirdetik országszerte írott kulturális örökségünk értékeit. Programjainkat a Cimbora Alapítvánnyal **[2]** együttműködésben dolgoztuk ki.

„Száll a világ…”

SZÉKESFEHÉRVÁR **[3] – FEJÉR VÁRMEGYE**
Augusztusban és szeptemberben kínálatunkból kétféle programot választottak a helyi szervezők. A legnagyobb sikere Sebő Ferenc és Soós Réka **„Száll a világ lepke-szárnyon”** *[4]* című énekelt verses előadásának volt. Őket hívták meg a programsorozat **augusztus 11-ei nyitóünnepségére a székesfehérvári Zichy-liget zenepavilonjába** (további képek) [5].

[6]A művészek több olyan magyar költő megzenésített költeményeit prezentálják, akinek életműve részben vagy egészben a nemzeti könyvtár gondozásában, gyűjteményében található. E versek most kilépnek a falak közül.

Sebő Ferenc, aki évek óta a Zeneakadémia tanára, rutinosan, közérthetően vegyíti előadásában az alkotások háttérinformációit, a több évtizedes Kárpát-medencei népdalgyűjtések élményeit, középpontban mindig a verssel, a dallammal. Soós Réka nemcsak tanítványa volt Sebő Ferencnek, de a gyűjtőutak fontosságát is eltanulta mesterétől, így tökéletes összhangban, méltó társként

muzsikálnak együtt.

A repertoár egy részét népdalok alkotják. Példát kapunk arra, hogy egy-egy magyar népdalmotívum hogyan szólal meg más népek dallamkincsében, van-e európai testvérük népi hangszereinknek. Magyar hangszer-e a tekerő, vagy inkább a reneszánsz francia muzsikából került hozzánk?

A versek születéséről, a költők életéről, alkotói módszereiről a gyerekek számára is érdekes háttérinformációk hangzanak el az előadás során. Megtudhatjuk, írt-e gyerekverset Weöres Sándor (nem), melyik költeményéhez „rendelt zenét” Sebő Ferenctől (*Macskainduló*), hogyan épült be költőink életművébe egy-egy magyar népdal dallama.

Megtudhatjuk azt is, hogyan adta elő Latinovits Zoltán a *Kőbéká*t, milyen kivételes alakja volt Tersánszky Józsi Jenő a magyar költészetnek, hogyan gazdagította Nagy László fordítói munkássága a népdalrepertoárt is. Utóbbira számos példát kapunk – Sebő tanár úrtól megtudjuk, hogy kezdetben a szöveg, a dallam szerves egészet alkotott, és hogy bizonyos dallamok, hangszerek felbukkantak Európa más országaiban is.

A nyitó előadás abban a városban valósulhatott meg, ahol Sebő Ferenc megalapozta zenei tanulmányait.

[7]

1100
20
1100 ÉVE
EURÓPÁBAN
20 ÉVE
AZ UNIÓBAN

[8]

Pécsi
BORFŐZDE
1100
20
1100 ÉVE
EURÓPÁBAN
20 ÉVE
AZ UNIÓBAN

[9]

[10]

KOMLÓ **[11]– BARANYA VÁRMEGYE**
Szeptember 1-jén Komlón „szállt a világ”: a **Kaptár művelődési központ** társszervezésében megrendezett programon több család vett részt kisgyerekekkel, ezért a művészek úgy építették fel a műsor tematikáját, hogy ők is élvezzék a koncertet, lekösse figyelmüket (további képek) [12].

OROSHÁZA **[13] – BÉKÉS VÁRMEGYE**
Szeptember 6-án Orosházán lépett fel a duó, a **Justh Zsigmond Városi Könyvtárban.** A koncerten elsősorban a felnőtt korosztály képviseltette magát, kisebb számban gyerekek (további képek). [14]

Kapcsolódó tartalom:
Az Orosházi Városi Televízió híradója – 2024. szeptember 10., **7:35-től** [15]

[16]

[17]

[18]

[19]

MAKÓ [20] – CSONGRÁD-CSANÁD VÁRMEGYE

Makón, a Hagymaházban a Makó Városi Kulturális-Közművelődési Nonprofit Kft. társrendezésével valósult meg a program. A partnerek elsődleges szempontja volt, hogy minél több iskolás gyermek tudjon részt venni az előadáson, nagyjából egy korosztályból, segítve a fellépő művészek küldetését. A tanulók fegyelmezettségének, érdeklődő figyelmének és a művészek kreatív műsorszerkesztésének, előadásának köszönhetően rendhagyó ének- és irodalomórában lehetett részük közös énekléssel, daltanulással, Soós Réka izgalmas zenei játékaival. Az elhangzó példák jól kiegészítették a gyerekek iskolai énekórán megszerzett tudását (további képek) [21].

NYÍREGYHÁZA **[22] – SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG VÁRMEGYE**
A **nyíregyházi** koncert **szeptember 14-én** a nagy hagyományú Tirpák fesztiválhoz kapcsolódott. A **Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár** előadóterme zsúfolásig megtelt. Elsősorban a felnőtt korosztály érdeklődött a program iránt, de szép számmal vettek részt középiskolások is a koncerten. Ismét tanúi lehettünk annak, hogy Sebő Ferenc megzenésített versei és népdalfeldolgozásai örök érvényűek, szinte slágerként élnek tovább, akkor is, ha netán több évtizede születtek.
Az előadás után hosszas dedikálásra került sor. A könyvtár rögtönzött kiállítással készült Sebő Ferencről megjelent művekből, és a rajongók gyűjteményéből pedig számos bakelitlemez is előkerült (további képek) [23].

Kapcsolódó tartalom:
A Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár csatornája:
Részlet a *„Száll a világ lepke-szárnyon”* – énekelt versek Sebő Ferenccel című koncertből [24]

[25]

[26]

BABÁZÁROK
gyermekkönyvtár
1100 ÉVE
EURÓPÁBAN
20 ÉVE
AZ UNIÓBAN

[27]

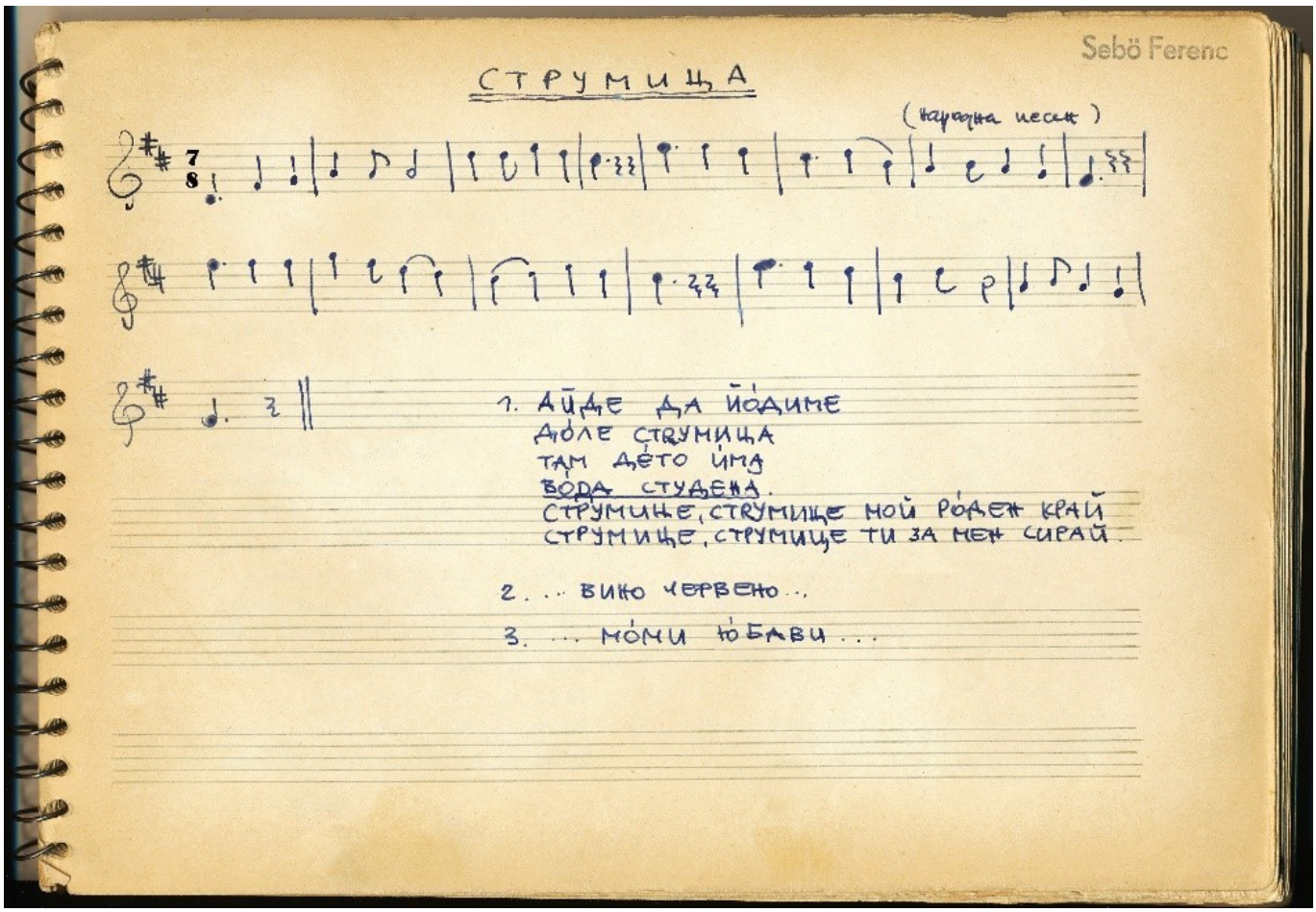
[28]

SALGÓTARJÁN **[29] – NÓGRÁD VÁRMEGYE**
„Nagy dolog hát a kor szellemi összegzését: a költeményt közkinccsé, énekelhetővé tenni, hogy az elidegenedő világ újból emberközelivé legyen” – Szécsi Margit költő több évtizede írta e sorokat Sebő Ferenc estjeiről, de aki ma vesz részt valamelyik koncertjén, ugyanezzel az élménnyel találkozik. Kisiskolásokhoz, felnőttekhez egyaránt szólnak a dalok, és akár először találkoznak a művekkel, akár sok éve ismerősek, a hatás ugyanaz. **Salgótarjánban, a Balassi Bálint Könyvtárban szeptember 20-án** zömmel kisiskolások vettek részt az előadáson, de sokan érdeklődtek Sebő tanár úr volt tanítványai, a felnőtt korosztály köréből is. Az ismert verseket a diákok együtt énekelték az előadókkal; a legnagyobb sláger természetesen a *Galagonya* és a *Bóbita* volt (további képek) [30].

[31]Valamennyi koncerten örömmel fogadta a közönség szakmai segédanyagunkat, a ***Dalosfüzetet***, amelyet a helyszínen nyomtatott formában kaptak meg a résztvevők, de elektronikusan mindenki számára elérhető. [32]

A *Dalosfüzet*ben megjelentettük olyan versek szövegét, amelyeket az előadók közös énekre, daltanításra is szántak. QR-kóddal pedig elérhetők e dalok Sebő Ferenc vagy a Sebő Együttes előadásában, többségük a Cimbora műsorban.

[33]Érdekesség a kis füzetben a *Sztrumica* című népdal (Nagy László fordításában) bolgár szövege, dallama Sebő Ferenc több évtizeddel korábbi kézírásával.

A *Dalosfüzet* hasznos linkeket is tartalmaz, a témához kapcsolódó információk így később is elérhetők.

Mesetarisznya

SOPRON **[34] – GYŐR-SOPRON-MOSON VÁRMEGYE**
Programjaink közül a *Mesetarisznya – „1100 éves mesekönyv”* drámapedagógiai foglalkozás **augusztus 20-án Sopronban, a GYIK Rendezvényházban** mutatkozott be.

Magyar
Mese-és
Mondavilág
MESÉK
MONDÁK
PEGEK
Benedek Elek
Illusztrálta
Izsépy
Kiadja az „Athenaeum" Budapesten.

Az interaktív mesefoglalkozásokat Körömi Gábor drámapedagógus és Sándor Ildikó néprajzkutató, mesemondó tartja.

A *Mesetarisznya* foglalkozáson **[35]** egy nagy közös játékra hívjuk a résztvevőket, megmozgatva a gyerekek kreativitását, **a magyar néphagyomány játékaira, a népdalokra és a drámapedagógia eszköztárára építve.** A mesetarisznyában talált mesét nemcsak megismerik a gyerekek, de közösen végigjátszva a történetet a saját bőrükön tapasztalhatják meg a bennük rejlő tanulságokat. A játék ebben a korban a gyerekek lételeme, tanulási folyamat a mesékről, a világról és az egymásra való odafigyelésről.

Mesénk *Az aranytulipán*, a vándorló királyfi története, aki országról országra járva útközben több bajba jutott szereplőn segítve eljut a királylányig, aki olyan próbatétel elé állítja, amelyet csak varázslattal lehet megoldani.

Az MNMKK OSZK ezzel a kezdeményezéssel kívánja hangsúlyozni, hogy a kulturális örökség megőrzése és átadása a legkisebbeknél kezdődik, és Benedek Elek öröksége ebben most kiemelt szerepet kapott.

Sopronban nyitott, játékos kedvű gyerekekkel vándorolhattunk együtt, a részt vevő felnőttek (szülők, nagyszülők stb.) aktív közreműködésével sikerült megmozgatni kreativitásukat. A kicsik a foglalkozásról meseútlevéllel térhettek haza, amely nemcsak emlék, hanem további mesés élmények forrása is lehet számukra (további képek) [36].

SZOLNOK **[37] – JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYE**
Augusztus 31-én Szolnokon a Verseghy Ferenc Könyvtár fogadta a világjáró királyfit. Bár az elsődleges célcsoport a gyerekkorosztály a programban, figyelnünk kell a szülőkre, nagyszülőkre is, hisz az ő döntésükön múlik, milyen értékekkel találkozik a gyermek. Ezért is bizonyult jó ötletnek a meseútlevél, amely a felnőtteknek hasznos háttérinformációkat tartalmaz, és a foglalkozás utáni beszélgetésekből kiderült, hogy igénylik is ezt.
Ki kell emelni a vendéglátó könyvtár munkatársainak gazdag kiállítását Benedek Elek mesekönyveiből. A programot több szakember tekintette meg Szolnokról, illetve Heves vármegyéből (további képek) [38].

[39]

[40]

1100
20
1100 ÉVE
EURÓPÁBAN
20 ÉVE
AZ UNIÓBAN
LTURA.HU/MIMAGYAROK
1100
20
1100 ÉVE
EURÓPÁBAN
20 ÉVE
AZ UNIÓBAN

[41]

1100
20
1100 ÉVE
EURÓPÁBAN
20 ÉVE
AZ UNIÓBAN

[42]

[43]

[44]

KAPOSVÁR **[45] – SOMOGY VÁRMEGYE**

2024. szeptember 6-án Kaposváron, a Takáts Gyula Könyvtárban a helyi kollégák egyeztetésére az óvodások és az óvodapedagógusok együtt ismerkedhettek a magyar néphagyomány játékaival, a népdalokkal és a drámapedagógia eszköztárával. A mesetarisznyában talált mesét végigjátszva a kicsik a saját bőrükön tapasztalhatták meg a mesék rejtett tanulságait (további képek) [46].

Kapcsolódó tartalom:
KaposPont – Somogy megye vezető videós hírportálja (Géniusz, 2024. szeptember 11., 13:25-től) [47]

Szakmai segédanyag: Meseútlevél **[48]**

[49]A meseútlevélben összefoglaltuk a felnőtteknek a program leírását, gyűjtöttünk hasznos linkeket, ahol leírásokat találnak például a nemzeti könyvtárról, újraolvashatják *Az aranytulipánt,* és európai mesegyűjtést is idézünk. A gyerekeknek pedig leírtuk a vándorút során énekelt dalok szövegét, de színesíti a kis kiadványt a vándorút térképe is, amely társasjátékként is kiváló, ha cimborákkal együtt veszik a kezükbe. A témához kapcsolódó információk így később is elérhetők.

Ezúton is köszönjük valamennyi partnerünknek az együttműködést;
külön köszönjük a helyi szervezők munkáját, a kiemelkedően gondos előkészítést,
hatékony kommunikációt!

Októberben folytatódik az országos programsorozat. **[50]**
amely december végén Budapesten zárul majd.

2024/10/25 - 16:14

Forrás webcím: https://oszk.hu/hirek/1100-eve-europaban-20-eve-az-unioban_beszamolo-1_2024_08-09

Hivatkozások:
[1] https://kultura.hu/mimagyarok/
[2] https://www.cimbora.eu/cimbora-tortenet/
[3] https://oszk.hu/rendezvenyek/1100-eve-europaban-20-eve-az-unioban-szall-vilag-lepkeszarnyon_1_240811
[4] https://oszk.hu/1100-eve-europaban-20-eve-az-unioban_szall-a-vilag-lepkeszarnyon
[5] https://www.facebook.com/photo?fbid=941187808049126&set=pcb.941187901382450
[6] https://oszk.hu/sites/default/files/20200826_sebo_ferenc_balatonfoldvar_9703_30x40_Foto-Torok-Mate.jpg
[7] https://oszk.hu/sites/default/files/1100-20_Szall-a-vilag_Szekesfehervar_240811_ogm__09.jpg
[8] https://oszk.hu/sites/default/files/1100-20_Szall-a-vilag_Szekesfehervar_240811_ogm__04.jpg
[9] https://oszk.hu/sites/default/files/1100-20_Szall-a-vilag_Komlo_240901_07.jpg
[10] https://oszk.hu/sites/default/files/1100-20_Szall-a-vilag_Komlo_240901_18.jpg
[11] https://oszk.hu/rendezvenyek/1100-eve-europaban-20-eve-az-unioban-szall-vilag-lepkeszarnyon_2_240901
[12] https://www.facebook.com/photo?fbid=959859696181937&set=a.573296108171633
[13] https://oszk.hu/rendezvenyek/1100-eve-europaban-20-eve-az-unioban-szall-vilag-lepkeszarnyon_3_240906
[14] https://www.facebook.com/photo?fbid=961825829318657&set=pcb.961825895985317&_rdr
[15] https://www.youtube.com/watch?app=desktop&si=hna7b0ldzn2HfmYc&t=452&v=NrWGFnGKDSk&feature=youtu.be
[16] https://oszk.hu/sites/default/files/1100-20_Szall-a-vilag_Oroshaza_240906_05.jpg
[17] https://oszk.hu/sites/default/files/1100-20_Szall-a-vilag_Oroshaza_240906_02.jpg
[18] https://oszk.hu/sites/default/files/1100-20_Szall-a-vilag_Mako_240913_01.jpg
[19] https://oszk.hu/sites/default/files/1100-20_Szall-a-vilag_Mako_240913_02.jpg
[20] https://oszk.hu/rendezvenyek/1100-eve-europaban-20-eve-az-unioban-szall-vilag-lepkeszarnyon_4_240913
[21] https://www.facebook.com/photo/?fbid=966524915515415&set=pcb.966525048848735
[22] https://oszk.hu/rendezvenyek/1100-eve-europaban-20-eve-az-unioban-szall-vilag-lepkeszarnyon_5_240914
[23] https://www.facebook.com/photo/?fbid=967349275432979&set=pcb.967349338766306
[24] https://www.youtube.com/watch?v=OWCkp-Lg-Qo
[25] https://oszk.hu/sites/default/files/1100-20_Szall-a-vilag_Nyiregyhaza_240914_1.jpg
[26] https://oszk.hu/sites/default/files/1100-20_Szall-a-vilag_Nyiregyhaza_240914_2.jpg
[27] https://oszk.hu/sites/default/files/1100-20_Szall-a-vilag_Salgotarjan_240920_04.jpg
[28] https://oszk.hu/sites/default/files/1100-20_Szall-a-vilag_Salgotarjan_240920_03.jpg
[29] https://oszk.hu/rendezvenyek/1100-eve-europaban-20-eve-az-unioban-szall-vilag-lepkeszarnyon_6_240920
[30] https://www.facebook.com/photo/?fbid=978564207644819&set=pcb.978564270978146
[31] https://oszk.hu/sites/default/files/dalosfuzet-borito.jpg
[32] https://oszk.hu/sites/default/files/Dalosfuzet_Sebo_Ferenc_web.pdf
[33] https://oszk.hu/sites/default/files/Sztrumica-bolgar-nepdal_Sebo-Ferenc-kezirasaval.jpg
[34] https://oszk.hu/rendezvenyek/1100-eve-europaban-20-eve-az-unioban-mesetarisznya_1_240820

[35] http://oszk.hu/1100-eve-europaban-20-eve-az-unioban_mesetarisznya
[36] https://www.facebook.com/photo?fbid=948183424016231&set=pcb.948183577349549&_rdr
[37] https://oszk.hu/rendezvenyek/1100-eve-europaban-20-eve-az-unioban-mesetarisznya_2_240831
[38] https://www.facebook.com/photo?fbid=959043216263585&set=pcb.959043262930247
[39] https://oszk.hu/sites/default/files/Cimbora_Mesetarisznya_Sopron_2024_08_20_ogm-2176.jpg
[40] https://oszk.hu/sites/default/files/Cimbora_Mesetarisznya_Sopron_2024_08_20_ogm-2080.jpg
[41] https://oszk.hu/sites/default/files/1100-20_Mesetarisznya_Szolnok_240831_02.jpg
[42] https://oszk.hu/sites/default/files/1100-20_Mesetarisznya_Szolnok_240831_03.jpg
[43] https://oszk.hu/sites/default/files/1100-20_Mesetarisznya_Kaposvar_240906_01.jpg
[44] https://oszk.hu/sites/default/files/1100-20_Mesetarisznya_Kaposvar_240906_06.jpg
[45] https://oszk.hu/rendezvenyek/1100-eve-europaban-20-eve-az-unioban-mesetarisznya_3_240906
[46] https://www.facebook.com/photo/?fbid=961141292720444&set=pcb.961141372720436
[47] http://www.youtube.com/watch?v=PUbXT76z5GA&t=795s
[48] https://oszk.hu/sites/default/files/Meseutlevel_150x150_web.pdf
[49] https://oszk.hu/sites/default/files/Meseutlevel_borito.jpg
[50] https://kultura.hu/mimagyarok/esemenyek?county=&date=2024-10
[51] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek